

Komentář k hodnocení vybraných výsledků v Modulu 1 Metodiky 2017+ v Odborném panelu 5. Social Sciences

Zpracovala místopředsedkyně Odborného panelu: doc. Mgr. Radka Dudová, Ph.D.
Dne: 31. 7. 2023

Shrnutí

- V roce 2023 bylo v Panelu 5 – Social Sciences hodnoceno 323 výsledků uplatněných v letech 2017-2021; to je o 84 méně než v předchozím roce.
- Stejně jako v předchozích letech v Panelu 5 převažovaly výsledky přihlášené k hodnocení podle kritéria přínos k poznání (přibližně dvě třetiny výsledků).
- **podíl bibliometrizedovaných výsledků byl opět vyšší než v předchozích kolech hodnocení a představoval 35 % výsledků.**
- Průměr hodnocení za celý Panel 5 Social Sciences byl 2,96 (v roce 2022 byl 3,00 a v roce 2021 3,16).
- **24 výsledků bylo hodnoceno jako světově špičkové (známkou 1);** vyšší podíl špičkových výsledků vzhledem k celkovému počtu přihlášených výsledků byl vykázan ve Fordu 5.2. Economics and Business (13 %; 7 výsledků).
- Co se týče podílů VO na špičkových výsledcích, **Univerzita Karlova** přihlásila celkem 9 špičkových výsledků, 9 špičkových výsledků přihlásily ústavy AV ČR: 4 výsledky **Národohospodářský ústav**, 3 výsledky **Etnologický ústav** a 2 **Sociologický ústav**. **Masarykova Univerzita** přihlásila 3 špičkové výsledky.
- Špičkové výsledky byly publikovány v angličtině, jen v jednom případě v českém jazyce – jednalo se Komentář k zákonu o obchodních korporacích ve Fordu 5.5. Law.
- **Dvě třetiny (16) ze špičkových výsledků byly výsledky bibliometrizedované.**
- Podíl bibliometrizedovaných výsledků přihlášených do vzdáleného hodnocení se lišil podle podoborů: zatímco ve Fordu 5.2. Economics představovaly tyto výsledky dvě třetiny všech přihlášených výsledků, ve Fordu 6.1. Psychology a 5.7. Social Geography něco málo přes polovinu, ve Fordech 5.3. Education, 5.4. Sociology a 5.6. Political Science přibližně jednu třetinu. Nejméně jich bylo ve Fordu 5.5. Law (24 %) a 5.9. Other Social Sciences (16 %). Bibliometrizedované výsledky dosahovaly zpravidla lepšího hodnocení než jiné druhy výsledků (průměr hodnocení 2,63 oproti 3,16 u nebibliometrizedovaných).
- V roce 2023 došlo k **dalšímu snížení podílu podprůměrných výsledků** (známka 5) – na 7 % z loňských 8 % a 13.3 % v roce 2021.
- Z celkem 22 podprůměrných výsledků jich více než polovina (14) nebyla zasílána vzdáleným hodnotitelům a byla ohodnocena jako podprůměrná přímo garanty Fordů; pouze ve třech případech byla důvodem nízkého hodnocení absence podkladů nebo přihlášení výsledku do špatného Panelu.
- 9 výsledků v různých Fordech nebylo z rozhodnutí garanta hodnoceno (známka „N“). Tato „známka“ je vyčleněna pro výsledky, u kterých nebyl podíl přihlašující VO pokládán za dostatečný. Poměrně častá byla situace, kdy na přihlašující VO je zaměstnán jen jeden z většího počtu autorů výsledku, který má navíc dvě afilice: na přihlašující VO a na zahraniční instituci, ze které pocházejí i ostatní autoři.

Celkový počet hodnocených výsledků a výsledky hodnocení

V rámci vzdáleného hodnocení (Modulu 1) dle Metodiky 17+ byly na jaře 2023 hodnoceny vybrané výsledky vědy a výzkumu přihlášené výzkumnými organizacemi v roce 2022 s rokem uplatnění 2017-2021. Celkem bylo v Panelu 5 – Social Sciences přihlášeno 339 výsledků, což je méně než v předchozích letech. U devíti výsledků byl panelem konstatován jen marginální podíl přihlašující výzkumné organizace (VO) a nebyly tedy hodnoceny (označeny jako N). Celkově nejvíce přihlášených výsledků patřilo stejně jako v předchozích letech do podoboru 5.5. Law (72). Naopak ve Fordech 5.8. Media and Communication, 5.9. Other Social Sciences a 5.7. Social and Economic Geography bylo přihlášeno k hodnocení méně než dvacet výsledků.

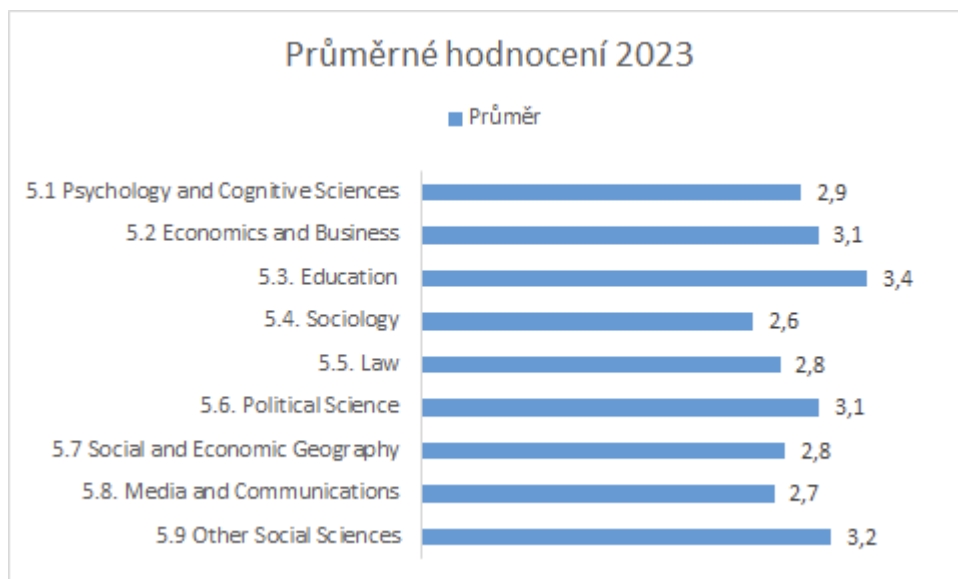
Průměr hodnocení za celý Panel 5 Social Sciences byl 2,96, nelišil se tedy příliš od průměru v roce 2022 (3,00). S minulým rokem se shodoval i průměr známek podle dvou kritérií: 2,7 podle kritéria přínos k poznání a 3,5 podle kritéria společenské relevance. Nejčastější známkou bylo podobně jako v minulých letech hodnocení 3, což odpovídá “výsledku, který je z hlediska originality, významu a obtížnosti získání mezinárodně uznávaný” (podle kritéria přínosu k poznání), nebo “výsledku na velmi dobré úrovni, jehož využití v praxi přinese změnu s ekonomickým dopadem na českém trhu nebo změnu s dopadem na společnost” (podle kritéria společenské relevance) (viz Graf 1).

Graf 1

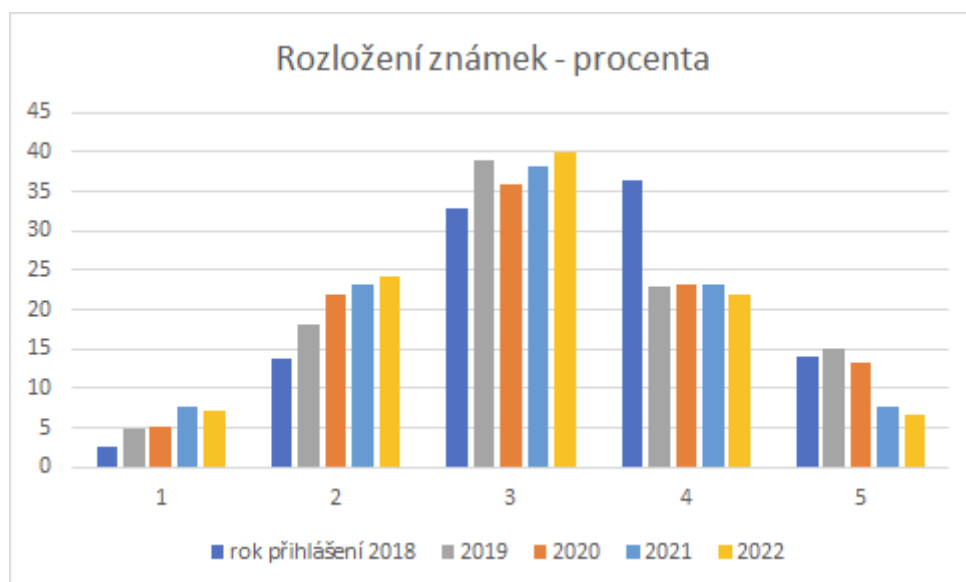
Co se týče výsledného hodnocení, stejně jako v minulých letech panovaly mezi podobory rozdíly (viz Graf 2).

Graf 2

Pokud srovnáme výsledky tohoto kola s předchozími lety, vidíme stále mírné zlepšení. Setrvale ubývá podprůměrných hodnocení, což patrně indikuje, že VO již vědí, které výsledky nesplňují kritéria kvalitních vědeckých výsledků (viz graf 3).

Graf 3

Špičkové (world-leading) výsledky

V tomto roce bylo hodnoceno jako světově špičkových (hodnocení 1) 24 výsledků, což je celkem 7 % přihlášených výsledků. V naprosté většině byly hodnoceny podle kritéria „přínos k poznání“, pouze dva byly hodnoceny podle společenské relevance. Stejně jako v loňském

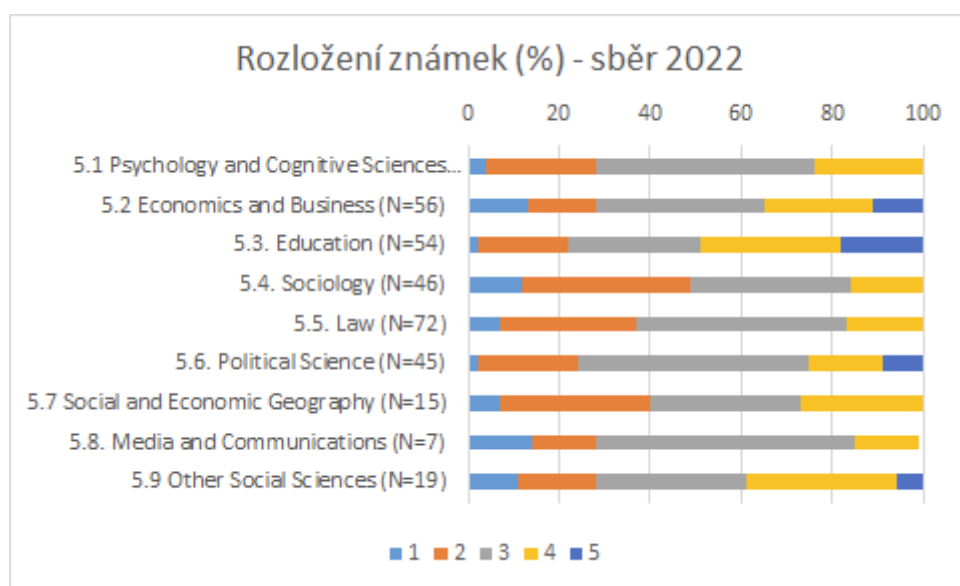
roce byly dvě třetiny z nich (16) výsledky bibliometrizované – odborné články v časopisech zařazených v databázi WoS, zpravidla s vysokým impakt faktorem. Ve zbylých osmi případech se jednalo o knihy (4 knihy publikované v angličtině v zahraničním nakladatelství a v jednom případě o komentář k zákonu), jednou o článek v jiných recenzovaných časopisech (u Fordu Law) a ve dvou případech o kapitoly v knize. U bibliometrizovaných výsledků dosažení nejvyššího hodnocení souviselo nejen s umístěním časopisu (zpravidla 1. kvartil) a počtem ohlasů článku, ale rozhodující byla samotná kvalita publikace a novost a originalita jeho obsahu. Špičkové výsledky byly publikovány v angličtině, jen v jednom případě v českém jazyce – jednalo se Komentář k zákonu o obchodních korporacích ve Fordu 5.5. Law.

Nejvíce špičkových výsledků bylo vykázáno ve Fordu 5.2. Economics (7), ve Fordu 5.4. Sociology (5) a ve Fordu 5.5. Law (5). Ze špičkových výsledků ve Fordu 5.2. Economics byly čtyři hodnoceny v tomto kole podruhé, přičemž v minulém kole byly přihlášeny jinou institucí (nyní byly hodnoceny pro UK - CERGE EI, zatímco vloni pro Národohospodářský ústav AV ČR, případně naopak). Co se týče podílů VO na špičkových výsledcích, Univerzita Karlova přihlásila celkem 9 špičkových výsledků (ve Fordech 5.2. Economics, 5.3. Education, 5.6. Political Science a 5.8. Media and Communication). Devět špičkových výsledků přihlásily ústavy AV ČR: 4 výsledky Národohospodářský ústav ve Fordu 5.2. Economics, 3 výsledky Etnologický ústav ve Fordech 5.4. Sociology a 5.9. Other Social Sciences), a 2 Sociologický ústav (ve Fordu 5.4. Sociology). Masarykova Univerzita přihlásila tři špičkové výsledky, všechny ve Fordu 5.5. Law. Po jednom špičkovém výsledku přihlásila UPOL (Ford 5.1. Psychology), JČU (Ford 5.7. Social and Economic Geography) a UHK (5.9. Other Social Sciences).

Podprůměrné výsledky

V roce 2023 došlo k **dalšímu snížení podílu podprůměrných výsledků (známka 5)** – na 7 % z loňských 8 % a 13.3 % v roce 2021. Zdá se tedy, že většina VO se již „odnaučila“ přihlašovat do hodnocení podle M1 nekvalitní výsledky (viz graf 4).

Graf 4

Žádné podprůměrné výsledky v roce 2023 (výsledky uplatněné v roce 2021) nevykázal Ford 5.1. Psychology, 5.4. Sociology, 5.5. Law, 5.7. Social and Economic Geography a 5.8. Media (viz Graf 4). Největší podíl podprůměrných výsledků byl naopak vykázán ve Fordu 5.3. Education (18 %), ve Fordu 5.2. Economics and Business (11 %) a 5.6. Political Science (9 %). Podprůměrné hodnocení se vyskytovalo častěji podle kritéria společenské relevance.

Podprůměrné výsledky stejně jako v minulých letech přihlašovalo nejčastěji Středisko společných činností AV (9 výsledků), dále ČVUT (3 výsledky ve Fordu 5.2.) a UJAK (2 výsledky). Středisko společných činností AV stejně jako v minulých letech přihlašovalo do hodnocení výsledky, které nenaplní definici výsledku vědy a vývoje podle Frascati Manuál. Tři z nich navíc byly přihlášeny podruhé, tentokrát do jiného Fordu.

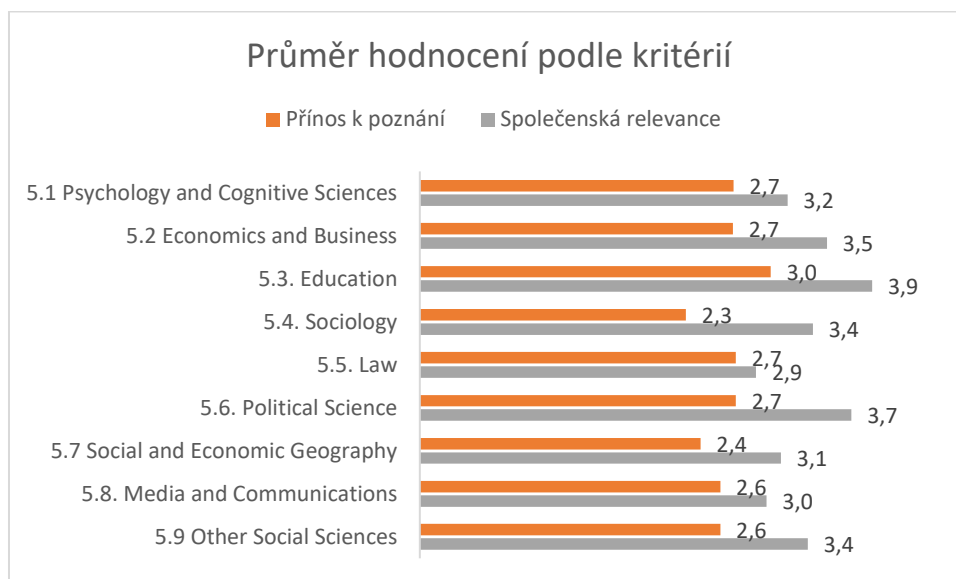
Z celkem 22 podprůměrných výsledků jich více než polovina (13) nebyla zasílána vzdáleným hodnotitelům a byla ohodnocena jako podprůměrná přímo garanty Fordů. Jeden výsledek byl hodnocen garantem /garantkou jako podprůměrný kvůli chybějící dokumentaci či neexistujícímu přístupu k výsledku. Ve dvou případech byl výsledek zařazen do špatného hodnotícího panelu.

Devět výsledků v různých Fordech nebylo z rozhodnutí garanta hodnoceno (známka „N“). Tato „známka“ je vyčleněna pro výsledky, u kterých nebyl podíl přihlašující VO pokládán za dostatečný. Poměrně častá byla situace, kdy na přihlašující VO je zaměstnán jen jeden z většího počtu autorů výsledku, který má navíc dvě afiliace: na přihlašující VO a na zahraniční instituci, ze které pocházejí i ostatní autoři. V těchto případech, pokud není podíl přihlašující VO uspokojivě vysvětlen, panel shledal podíl přihlašující VO jako marginální.

Srovnání výsledků podle obou kritérií hodnocení

Podíl výsledků hodnocených podle kritéria společenské relevance je dlouhodobě nižší než podíl výsledků hodnocených podle přínosu k poznání (v roce 2023 35 %). Podobně jako v předchozích letech dosahovaly výsledky hodnocené podle kritéria Přínos k poznání v průměru lepšího hodnocení než výsledky hodnocené podle kritéria Společenská relevance (viz graf 5). Je otázkou, zda je to tím, že škála hodnocení je stále nastavená příliš přísně pro výsledky národního charakteru, nebo že v ČR není řádná výzkumná instituce, která by uměla dělat špičkový aplikovaný výzkum.

Graf 5

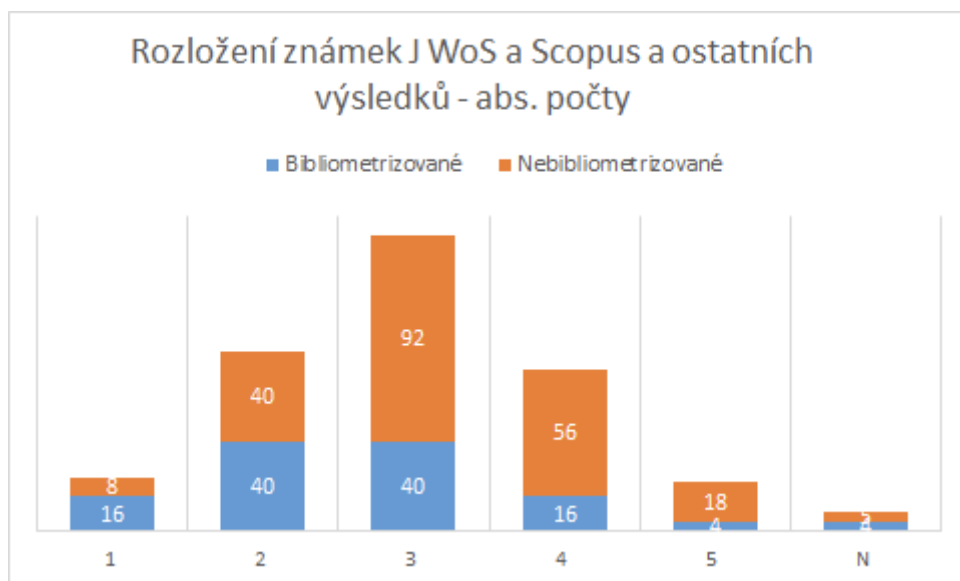

Podíl bibliometrizedovaných výsledků přihlášených do vzdáleného hodnocení

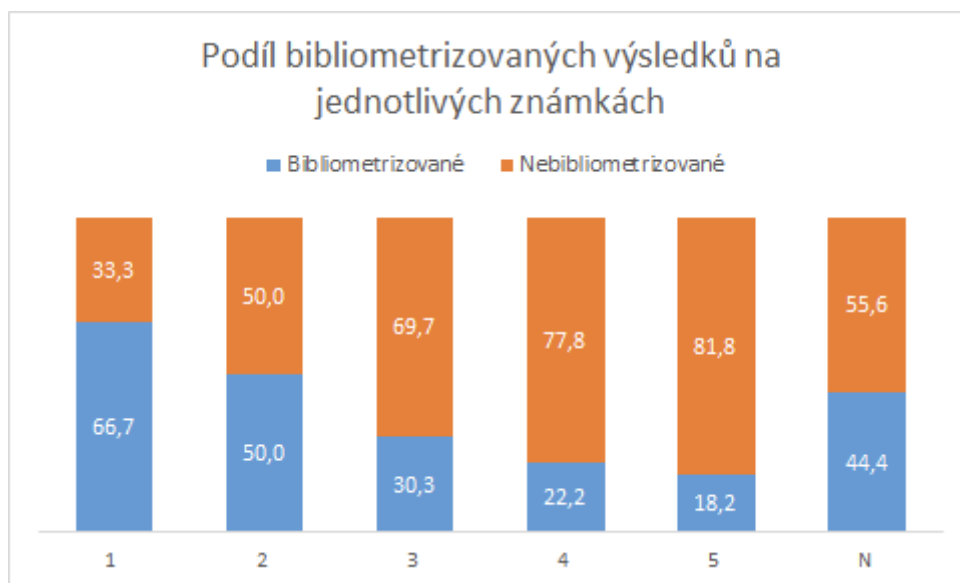
Podíl bibliometrizedovaných výsledků přihlášených do vzdáleného hodnocení představoval 35 %, ovšem lišil se podle podoborů: zatímco ve Fordu 5.2. Economics představovaly tyto výsledky 62,5 % všech přihlášených výsledků, ve Fordu 5.1. Psychology a 5.7. Social Geography něco málo přes polovinu, ve Fordech 5.3. Education, 5.4. Sociology a 5.6. Political Science přibližně jednu třetinu. Nejméně jich bylo ve Fordu 5.5. Law (24 %) a 5.9. Other Social Sciences (16 %).

Úspěšnost bibliometrizedovaných výsledků byla ve vzdáleném hodnocení rámcově vyšší než úspěšnost nebibliometrizedovaných výsledků (průměrná známka 2,6 oproti celkové 3, viz graf 6 a 7). Jako špičkové (známka 1) byly ze dvou třetin hodnocené právě výsledky typu článku v časopise zařazeném v databázi WoS. Mezi excelentními výsledky (známka 2) jich ale polovina (40 z 80) byla nebibliometrizedovaná. To ukazuje, že kvalitní výsledky ve společenských vědách vznikají (i) v podobě knih a kapitol a bibliometrie nemůže zachytit všechny relevantní excelentní výsledky. Ve Fordech v rámci panelu Social Sciences ale existují rozdíly – zatímco v některých představují bibliometrizedované výsledky primární podobu výstupů kvalitní vědy (zejména Ford 5.1. Psychology, 5.2. Economics, a 5.7. Social Geography, u jiných hrají významnější roli monografie a kapitoly (např. 5.5. Law). Rozdíly panují i mezi Subfordy v rámci jednoho Fordu – zatímco v některých převažuje publikování knih a kapitol, v jiných jsou publikovány zejména články v mezinárodních odborných časopisech.

Graf 6

Graf 7

Srovnání VO v dlouhodobé perspektivě

Následující tabulka (1) představuje pracoviště (na úrovni fakult), kterým se v minulých pěti letech hodnocení podařilo získat alespoň jedno špičkové hodnocení (známku 1). Co se týče špičkových výsledků, nejvíce jich vykázal Národohospodářský ústav, FSV UK a PF MU. Pokud do profilu VO zahrneme i excelentní výsledky (známka 2), pak se jako „excelentní“ jeví i další fakulty UK (PF, FHS, PedF, PŘF, FF) a některé další ústavy AV (Etnologický, Sociologický), dále Ústav mezinárodních vztahů MZ, FSS MU, PedF MU a FF UPOL. Jedná se o pracoviště, která přihlásila výsledky hodnocené jako špičkové, případně jako excelentní – tedy produkují špičkovou vědu. Tabulka ale nepřihlíží k tomu, jak jsou tato pracoviště velká či zda neprodukují zároveň i podprůměrné výsledky.

Tabulka 1: Vo, které získaly v letech přihlašování 2018-2022 alespoň jedno špičkové hodnocení v panelu 5. Social Sciences (v závorce je uveden počet výsledků z celkového počtu, které byly v letech 2018-2022 přihlášeny i jinou organizací)

Počet známek 1:	2018	2019	2020	2021	2022	Celkem známek 1	Celkem známek 2
UK	5	3	5	10	6	23 (7)	87 (3)
<i>UK FSV</i>	3 (1)	5 (1)	1	2	3	14 (2)	32 (1)
<i>UK PF</i>	0	0	1	4	2	7	42
<i>UK PedF</i>	0	2	1	1	1	5	20
<i>UK Cerge</i>	0	1 (1)	0	1 (1)	3 (3)	5 (5)	1 (1)
<i>UK FHS</i>	3	0	1	0	0	4	16 (1)
<i>UK PřF</i>	2	1	0	1	0	4	8
<i>UK FF</i>	0	0	1	1	0	2	16
<i>UK Matfyz</i>	0	0	0	1	0	1	1
MUNI	5	4	3	9	3	22 (1)	82
<i>MU PF</i>	2	1	1	6	3	13	29
<i>MU FSS</i>	0	3	1	2	0	6	36
<i>MU FF</i>	1	0	1 (1)	1	0	3 (1)	6
<i>MU PedF</i>	1	0	1	0	0	2	11
<i>MU LF</i>	1	0	0	0	0	1	0
AV ČR Národohospodářský ústav	0	4 (1)	5 (1)	4	4 (4)	17 (6)	9
AV ČR Etnologický ústav	2	0	1	0	3	6	5
AV ČR Sociologický ústav	0	0	2	1	2	5	20
UPOL	1	1	0	1	1	4	26 (1)
<i>UPOL FF</i>	1	1	0	0	1	3	18
<i>UPOL PřF</i>	0	0	0	1	0	1	8
Ústav mezinárodních vztahů (MZ)	1	1	1	0	0	3	15 (1)
UHK	0	0	1	1	1	3	9 (1)
AV ČR Psychologický ústav	1	1	1	0	0	3	4
VŠE	0	0	0	1	0	1	20 (2)
ZČU v Plzni	0	0	1 (1)	0	0	1 (1)	12 (1)
Metropolitní univerzita	0	0	1	0	0	1	10 (1)
Mendel U	0	0	0	1	0	1	4 (1)
AV ČR Filozofický ústav	1	0	0	0	0	1	4

ČZU	0	1	0	0	0	1	3
AV ČR Ústav geoniky	0	1	0	0	0	1	1
AV ČR Orientální ústav	0	0	0	1	0	1	1
Moravské zemské muzeum	1	0	0	0	0	1	0
JČU ČB	0	0	0	0	1	1	0

V další tabulce (č. 2) jsou představeny výzkumné organizace, které v letech 2018-2022 přihlášily do hodnocení alespoň dva výsledky, které byly hodnocené známkou 5, tedy jako podprůměrné. Vedle velkých univerzit - Univerzity Karlovy, kde se na celkovém počtu podprůměrných hodnocení podílí zejména Právnická fakulta, a Masarykovy univerzity, získala relativně vysoký počet podprůměrných hodnocení Vysoká škola ekonomická a Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně. Zároveň se u většiny VO počet podprůměrných hodnocení v průběhu let snižoval.

Tabulka 2: Výzkumné organizace, které v letech 2018-2022 (rok přihlašování výsledků) získaly v součtu více než 1 podprůměrné hodnocení (známka 5)

VO s podprůměrnými výsledky	2018	2019	2020	2021	2022	celkem
AV ČR Centrum společných činností	5	8	12	12	9	46
UK	14	5	4	2	1	26
UK						
PF	11	1	2	1	0	15
UK						
FF	2	3	0	1	0	6
UK						
HTF	0	0	2	0	0	2
UK						
FHS	0	1	0	0	0	1
UK						
FTV						
S	1	0	0	0	0	1
UK						
Ped						
F	0	0	0	0	1	1
VŠE	8	5	4	1	0	18
MUNI	9	3	5	0	0	17
MU						
FF	4	1	2	0	0	7
MU						
Centrum jazykového vzdělávání	3	1	0	0	0	4
MU						
EkSprF	1	1	0	0	0	2
MU						
PF	0	0	2	0	0	2

	MU						
	FSp						
	S	1	0	0	0	0	1
	MU						
	Ped						
	F	0	0	1	0	0	1
Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně		5	5	6	0	0	16
UPOL		10	3	1	0	0	14
	UPOL						
	PedF	5	2	1	0	0	8
	UPO						
	L FF	2	1	0	0	0	3
	UPO						
	L PF	3	0	0	0	0	3
Univerzita obrany		7	2	1	2	0	12
JČU ČB		7	0	0	2	0	9
ZČU v Plzni		6	1	1	1	0	9
MendelU		3	3	1	0	1	8
Metropolitní U		5	0	2	0	0	7
Výzkumný ústav bezpečnosti práce		0	6	1	0	0	7
ČZU		4	1	0	0	2	7
AV ČR Technologické centrum		1	1	2	2	0	6
VUT Brno		1	3	0	2	0	6
UJAK		1	0	1	2	2	6
ČVUT		2	0	1	0	3	6
Policejní akademie		2	0	2	0	1	5
Slezská U v Opavě		3	1	0	0	1	5
Ostravská Uni		3	0	1	0	0	4
Anglo-Americká Uni		0	0	3	0	0	3
UHK		1	1	0	1	0	3
VŠFS		3	0	0	0	0	3
Vysoká škola polytechnická Jihlava		3	0	0	0	0	3
CASRI - vědecké a servisní pracoviště tělesné výchovy		0	1	1	0	0	2
Centrum dopravního výzkumu, v.v.i.		0	1	1	0	0	2
Centrum pro studium vysokého školsství, v.v.i.		0	1	1	0	0	2
Ministerstvo vnitra/Policeie ČR Kriminalistický ústav Praha		0	2	0	0	0	2

Národní archiv	0	1	1	0	0	2
PRIGO	0	0	2	0	0	2
Technická univerzita v Liberci/Ekonomická fakulta	1	1	0	0	0	2
Uni Pardubice	1	1	0	0	0	2
UJEP	0	2	0	0	0	2
VŠTE ČB	2	0	0	0	0	2
VÚPS	0	0	1	1	0	2

Práce hodnotitelů

V tomto roce hodnotili panelisté práci hodnotitelů pozitivně – jejich responsivita byla vyšší a získané posudky kvalitní.

Problémy a otázky

- VO často dostatečně nevyjasňují přínos jejich vlastní organizace v případě kolektivních výsledků více organizací; některé VO přihlašují výsledky, na nichž mají jen marginální podíl.
- U výsledků by měl být vždy k dispozici celý bibliografický odkaz.
- Některé VO opakovaně přihlašují do hodnocení výsledky, které nelze podle Metodiky 2017+ pokládat za výsledek vědy a výzkumu.

Práce panelu

V tomto roce bylo hodnocení zahájeno 7. 3. a ukončeno 30. 6. 2023. V tomto období proběhly čtyři on-line schůze panelu 5. Social Sciences. Na první schůzce byl garantům hodnocení v Modulu 1 vyjasněn průběh hodnocení a dojednáán časový plán. Druhá schůzka 14. 4. byla věnována kalibraci hodnocení se zaměřením na známky 5 a N a byly projednány výsledky navržené k vyřazení z hodnocení či hodnocené známkou 5 samotným panelistou /panelistkou. Tato hodnocení byla panelem odsouhlasena. Třetí schůzka 24. 5. byla věnována kalibraci hodnocení se zaměřením na známky 1 a 2. V panelu byly projednány výsledky navržené k hodnocení známkou 1 (špičkové). Panel diskutoval nejednoznačná a sporná hodnocení. Na závěrečné schůzce 23. 6. byly souhrnně představeny a odsouhlaseny výsledky hodnocení a opět byly diskutovány sporné případy, tak, aby bylo dosaženo shody napříč panelem. Následně garanti Fordů uzavřeli hodnocení, vypracovali dílčí zprávy a místopředsedkyně panelu na jejich základě připravila výslednou závěrečnou zprávu. Ta byla během července 2023 připomínkována a odsouhlasena panelisty.